

УКД 332.05

Кириченко В.В., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Вінницького фінансово-економічного університету (Україна)

ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті розглядається економічна характеристика Вінницької області. Проведено аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств області. Здійснено аналіз неефективності діяльності підприємств окремих видів діяльності економіки області. Відмічено основні чинники, що зумовлюють їх неефективну роботу. Наведено аналіз внутрішніх (сильні і слабкі сторони) та зовнішніх (сприятливі можливості і загрози) чинників розвитку області. Нижченаведений аналіз слабких і сильних сторін розвитку області дає можливість органам влади поряд з середньостроковими стратегічними цілями визначати короткострокові оперативні цілі – власне проекти, реалізація яких повинна, з одного боку, усунути слабкості регіону з одночасним посиленням його сильних сторін, а з іншого – скористатися сприятливими можливостями, які можуть виникнути завдяки дії зовнішніх сил, уникаючи загроз. Визначені ключові проблеми та пріоритетні напрямки розвитку економіки Вінницької області.

Ключові слова: стратегія, економіка, аналіз, область, регіон, характеристика, розвиток.

Літ. 6.

Кириченко В.В.

ПРОБЛЕМЫ И СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ ВИННИЦКОЙ ОБЛАСТИ.

В статье рассматривается экономическая характеристика Винницкой области. Проведен анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятий области. Осуществлен анализ неэффективности деятельности предприятий отдельных видов деятельности экономики области. Отмечены основные факторы, что определяют их неэффективную работу. Приведен анализ внутренних (сильные и слабые стороны) и внешних (благоприятные возможности и угрозы) факторов развития области. Нижеследующий анализ слабых и сильных сторон развития области дает возможность органам власти рядом со среднесрочными стратегическими целями, определять краткосрочные оперативные цели – собственно проекты, реализация которых должна, с одной стороны, устранить слабости региона с одновременным усилением его сильных сторон, а с другой – воспользоваться благоприятными возможностями которые могут возникнуть благодаря действию внешних сил, избегая угроз. Определены ключевые проблемы и приоритетные направления развития экономики Винницкой области.

Ключевые слова: стратегия, экономика, анализ, область, регион, характеристика, развитие.

Kirichenko V.

PROBLEMS AND STRATEGY OF DEVELOPMENT OF ECONOMY OF THE VINNYTSYA AREA.

Economic description of the Vinnytsya area is examined in the article. The analysis of financially-economic activity of enterprises of area is conducted. The analysis of ineffectiveness of activity of enterprises separate types of activity of economy of area is carried out. Basic factors are marked, that predetermine their ineffective work. An analysis over of internal (strengths and weaknesses) and external (favourable possibilities and threats) factors of development of area is brought. The following analysis of weak and strong parties of development of area gives an opportunity to the government bodies next to medium-term strategic aims to determine short-term operative aims – actually projects realization of that must, from one side, to remove the weaknesses of region with the simultaneous strengthening of his strong parties, and from other – to take advantage of favourable possibilities that can arise up due to the action of external forces, avoiding threats. Certain key problems and priority directions of development of economy of the Vinnytsya area.

Keywords: strategy, economy, analysis, area, region, description, development.

Постановка проблеми. Тривале не вирішення системних проблем розвитку регіонів, відсутність взаємовигідних зв'язків держави та регіонів, застарілість застосовуваних методів державного регулювання розвитку регіонів, порушення економічних зв'язків між регіонами підготували підґрунтя для пошуку новітніх інноваційних методів управління регіонами з метою надання їм стимулів до активного саморозвитку, раціонального використання наявного потенціалу.

Стратегія повинна стати підґрунтям для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Вінницької області.

Необхідність підготовки нового проекту Стратегії регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року викликана:

- наближенням до завершення терміну (2015 рік) нині чинної Стратегії регіонального розвитку;
- зміною зовнішніх та внутрішніх умов, в яких відбувається розвиток регіону;
- доцільністю підготовки нового стратегічного документу, розробленого за європейськими стандартами та на період, що синхронізується із періодом, на який готується нова Державна стратегія регіонального розвитку.

В Стратегії з урахуванням загальнодержавних пріоритетів, оцінки конкурентних переваг, обмежень, загроз і проблем розвитку Вінницького регіону, визначені першочергові пріоритетні завдання, заходи координації дій місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, бізнесу та населення регіону, які спрямовані на реалізацію визначених стратегічних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день публікації, присвячені різним аспектам стратегічного планування, можна зустріти практично в усіх економічних журналах і виданнях з менеджменту. Авторами розглядаються різні аспекти регіонального стратегічного планування. Серед них Панухник О. [1], Пушкар З. [2], Томарева-Патлахова В. [3], Чужиков В. [4] та інші.

Метою статті є дослідження аналізу та стратегічного планування регіонального розвитку Вінницької області, виявити ключові проблеми та напрями розвитку економіки області.

Результати дослідження.

Стратегічне планування розвитку регіонів є важливим інструментом державного регулювання, що допомагає підтримувати необхідні економічні пропорції, забезпечує узгоджене цілеспрямоване функціонування всіх ланок господарської системи суспільства. Для економіки України стратегічне планування особливо актуальне, тому що дозволяє передбачати процеси розвитку і приватизації, демонополізації, становлення різних форм власності, наслідки технічного оновлення виробництва тощо.

Нормативно-правовою базою для розробки стратегії є Закони України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України", "Про стимулювання розвитку регіонів", Постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 №621 "Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету" та від 21 липня 2006 року №1001 "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року", Концепція державної регіональної політики, Стратегія економічного та соціального розвитку України "Шляхом європейської інтеграції" на 2004-2015 роки (схвалена Указом Президента України від 28.04.2004 №493/2004), Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку та інше [5].

Вінницька область - один із всебічно розвинених аграрно-промислових та культурно-історичних регіонів України. Вінницька область була утворена 27 лютого 1932 року. Територія її складає 26,5 тис. км², що становить 4,4 % від площі України [6].

Кількість населення - 1,62 млн. чол., (3,57 % населення країни), в тому числі міське 50,1 %, сільське 49,9 %.

На 01.01.2013 року в області налічується 6 міст обласного значення, 12 міст районного значення, 27 районів, 29 смт, 1466 сільських населених пунктів.

Вінницька область розташована в лісостеповій зоні на Волино - Подільській височині. За даними Держкомземресурсу України показник сільськогосподарської освоєності території дорівнює понад 76 % і становить 2 тис. км², з яких майже 50 % - чорноземи. За розмірами сільськогосподарських угідь область займає серед регіонів України 9 місце.

Загальна площа лісів та лісовкритих площ - 379,4 тис. га.

На території області протікає близько 3,6 тис. річок і струмків загальною довжиною 11,8 тис. км, в т.ч. 230 річок завдовжки понад 10 км. Вони належать до басейнів Південного Бугу, Дністра та Дніпра. На річках створено 74 водосховища та понад 4 тисячі ставків, сумарна площа яких становить близько 32 тис. га.

Вінниччина - це край з багатою мінерально-сировинною базою. В її надрах відкрито 1159 родовищ та проявів 30 видів різноманітних корисних копалин, десятки родовищ торфу, а також унікальні поклади граніту, каоліну, гранату і флюориту.

Розроблені й діють цілощі джерела мінеральної води, зокрема з високим вмістом радону в м. Хмільнику. Крім того, розвідано 21 джерело столової води. Виявлено мінеральні води типу "Миргородська".

Вінницька область має великі поклади первинних каолінів, що складають 44 % від загальних по Україні. Глухівецький гірничо-збагачувальний комбінат виробляє майже третину каоліну в державі і експортує його в 12 країн світу.

Відходи збагачення каоліну - кварцові піски використовуються у будівництві, виробництві скла, карбиду кремнію та тонкої кераміки, для очистки води та в інших галузях.

В області розвідано єдине в Європі родовище гранатів.

Велику перспективу має Шахтинське родовище флюоритів (плавикового шпату), яке є одним з найпотужніших родовищ Європи.

Також в області розвідано й розробляються 3 родовища гранітів. Унікальні декоративні властивості вінницьких гранітів дозволяють виготовляти з них камінь, облицювальні плити, підвіконня, пам'ятники, тощо.

Вінницька область - єдина в Україні, де є великі запаси пеліканіту. Вперше на Поділлі знайдено боксити - руду та алюміній. За оцінкою геологів, прогнозні ресурси бокситів становлять близько 3 млн. тонн.

Сировинний потенціал будівельного виробництва представлений в області було-щебеневою сировиною, пиляним каменем, карбонатними породами для виробництва місцевих вяжучих матеріалів, сировиною для грубої кераміки, пісками, окремими родовищами облицювального каменю, керамзитової сировини.

Рівень використання корисних копалин області нижчий середньо- державного.

202 км державного кордону з Молдовою та сусідство з областями України створюють сприятливі умови для розвитку економіки області.

Область має розгалужену мережу залізничних (1124 км) та автомобільних шляхів загальнодержавного і місцевого значення (9519,2 км).

Вінницька область по коефіцієнту транзитності території займає перше місце в Україні. Щільність доріг одна з найбільших в Україні і складає 339 км на 1000 км території.

Через територію області проходять 3 магістральних газопроводи: Уренгой-Помари-Ужгород, "Союз", Дашава-Київ, експлуатується 9300 км газорозподільних мереж, а також нафтопровід "Одеса-Броди".

В області відбувається щорічне зростання обсягів промислового виробництва у післякризовий період. Флагманами промисловості області є: ТОВ "Агрона Фрут Україна", ПАТ "Вінницький олійножировий комбінат", ПАТ "Вінницька кондитерська фабрика", Жмеринське підприємство з обмеженою відповідальністю "Експрес", ПАТ "Барський машинобудівний завод", ПрАТ "Калинівський машинобудівний завод" та інші.

За інформацією Головного управління статистики у Вінницькій області у січні-грудні 2014 року індекс промислового виробництва склав 105,3% до відповідного рівня 2013 року, а виробництво у грудні 2014 року збільшилось на 15,4% у зрівнянні з груднем 2013 року. Слід зазначити, що у грудні відбулось падіння рівня промислового виробництва на 14,6% у зрівнянні з попереднім, листопадом 2014 року. Серед областей України Вінницька область за результатами роботи підприємств промисловості за 2014 рік посідає 4 місце (індекс промислової продукції по Україні становить 89,3%). У грудні 2014 року порівняно з листопадом поточного року обсяги виробництва продукції у добувній та переробній промисловості зменшились на 23,0%, а на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – збільшились на 22,3% [5].

У добувній промисловості і розробленні кар'єрів порівняно з 2013 роком обсяги промислового виробництва збільшились на 29,0%. У переробній промисловості приріст становив 8,9% (за рахунок збільшення обсягів у виробництві харчових продуктів та напоїв – на 21,5%, у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності – на 10,2%). У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря обсяги не досягли рівня 2013 року на 8,5%. За 2014 рік вироблено 5444,4 млн. кВт. год електроенергії, що на 9,7% менше рівня попереднього року. За січень – листопад 2014 року підприємствами області реалізовано промислової продукції (товарів, послуг) на 25447,7 млн. грн.

В структурі обсягів реалізованої промислової продукції найбільша частка (75,2%) припадає на переробну промисловість, з неї: 57,4% – на виробництво харчових продуктів, напоїв, 4,9% – на виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, 3,5% – на виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічну діяльність, 2,4% – на машинобудування. Підприємствами з виробництва та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря реалізується 22,5% продукції.

В обсязі реалізованої продукції добувної і переробної промисловості 58,8% займали споживчі товари короткострокового використання, 14,9% – товари проміжного споживання, 2,6% – інвестиційні товари, 0,9% – споживчі товари тривалого використання та 22,8% – енергія. У промисловості 15 районів та містах Козятин і Хмільник питома вага реалізації споживчих товарів короткострокового використання перевищує середньообласний рівень.

В реалізації товарів проміжного споживання найбільша частка (55,5–100,0%) в Калинівському, Вінницькому, Козятинському, Тиврівському, Жмеринському, Піщанському, Могилів-Подільському, Погребищенському та Теплицькому районах. По інвестиційних товарах найбільша реалізація у Ямпільському (63,7%) і Барському (36,1%) районах та містах Жмеринка (56,2%) і Могилів-Подільський (36,1%). Споживчі товари тривалого використання реалізовували 3 райони і міста Вінниця та Хмільник.

На основі даних Головного управління статистики у Вінницькій області було проведено аналіз неефективної діяльності підприємств окремих видів діяльності економіки області. Так, за січень-вересень 2014 року в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 2,8 відсоткові пункти зменшилась питома вага підприємств, які отримали в результаті господарської діяльності збитковий фінансовий результат і становить 33,1%. Сума збитків збиткових підприємств складає більше 1590,2 млн.грн., що в 3,4 рази більше січня-вересня 2013 року.

Із збитками більше 1 млн грн. спрацювало 58 суб'єктів підприємницької діяльності області і їх кількість скоротилась на 2 підприємства.

Перш за все, основними чинниками неефективних в цілому результатів діяльності економіки області стали негативні результати господарської діяльності підприємств промисловості (питома вага збитку збиткових підприємств у загальній сумі збитків в цілому по області - 65,8%), будівництва (відповідно 12,8%), оптової та роздрібної торгівлі (11,0%), транспорту (2,4%) та тих, які займаються операціями із нерухомим майном (7,6%).

Найбільший вплив на результати діяльності економіки області має діяльність промислових підприємств, які за січень-вересень 2014 року спрацювали в цілому збитково на суму більше 230,4 млн. грн., тоді як у відповідному періоді минулого року було отримано в цілому 444,2 млн. грн. прибутку. В той же час, частка збиткових підприємств склала 35,3% і скоротилась на 6,6 в.п., проте збитки збиткових промислових підприємств зросли у 3,8 рази і становлять близько 1046,1 млн.грн. В тому числі, за січень-вересень 2014 року збитково спрацювали підприємства добувної промисловості і розроблення кар'єрів, якими отримано 12,7 млн. грн. збитку, тоді як у відповідному періоді 2013 року спрацювали із прибутковим фінансовим результатом 9,7 млн.грн. Скоротилась кількість збиткових підприємств (питома вага збиткових підприємств даної галузі скоротилась на 23,8 відсоткових пункти і становить 33,3%), проте сума їх збитків зросла у 7,9 рази - складають 65,8 млн.грн. Водночас, прибутки прибуткових підприємств даного виду діяльності зросли більше як у 2,9 рази і становлять 53,1 млн.грн. Найсуттєвіший вплив на формування фінансового результату області мала діяльність підприємств переробної промисловості, які за 9 місяців 2014 року спрацювали із збитковим фінансовим результатом - на суму 303,8 млн. грн., тоді як за відповідний період минулого року ними було отримано 361,3 млн. грн. прибутку. Частка збитково працюючих підприємств склала 32,4% і скоротилась на 5,9 в.п., але обсяг їх збитків зріс майже у 4,7 рази (склав 930,2 млн.грн.) і їх питома вага у структурі загальної суми збитків промисловості складає 88,9%.

Серед підприємств переробної промисловості за звітний період 2014 року збитково спрацювали підприємства таких видів діяльності: виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, які в цілому отримали майже 333,9 млн.грн. збитку, а за січень-вересень 2013 року було отримано 150,1 млн. грн. прибутку (збитково спрацювали 38,8% підприємств – їх частка зменшилась на 2,3 в.п.); виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність – в цілому отримано 146,6 млн. грн. збитку, який зріс у 90,5 рази, або на 144,9 млн.грн.(збитково спрацювали 28,6% підприємств, проте їх питома вага скоротилась на 11,4 в.п.).

Скоротили збитки підприємства, які зайняті виробництвом меблів, іншої продукції; ремонтом і монтажем машин і устаткування - фінансовий результат склав 2,2 млн.грн. збитку і скоротився в порівнянні із відповідним періодом минулого року у 1,8 рази, або майже на 1,9 млн.грн.; значно скоротилась кількість збиткових підприємств: їх питома вага зменшилась на 27,7 в.п. (становить 16,7%), а сума отриманого ними збитку скоротилась у 2,2 рази і склала 4 млн.грн.(- 1 млн.грн.). Також, негативний вплив на формування фінансового результату підприємств переробної промисловості мала діяльність підприємств, які займаються виробництвом гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції: отримано 7,1 млн. грн. збитку, тоді як у відповідному періоді спрацювали прибутково на суму 2,7 млн.грн.; збитково спрацювали 38,1% підприємств (+4,8 в.п.), сума їх збитків зросла у 1,9 рази і склала 20,3 млн.грн.

Підприємства транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності спрацювали із збитковим фінансовим результатом на суму 9,2 млн. грн., який скоротився до відповідного періоду 2013 року на 1,1 млн.грн., або на 11,1%. Збиток отримали 29,6% підприємств (їх питома вага скоротилась на 16,8 в.п.), а сума збитку збиткових підприємств зросла у 1,9 рази і склала 37,85 млн.грн. В цілому в будівництві фінансовий результат склав 177,8 млн. грн. збитку і в порівнянні із січнем-вереснем 2013 року він зріс в 7 раз або на 152,3 млн. грн. Частка збиткових підприємств зросла на 8 в.п., становить 43,3%, а сума їх збитків зросла у 4,3 рази, або на 156,5 млн.грн.(становить 203,3 млн.грн.). Серед непромислових видів економічної діяльності найбільші збитки отримано в результаті господарської діяльності підприємствами, які займаються операціями із нерухомим майном(їх сума становила 119,8 млн.грн. і в порівнянні із відповідним періодом минулого року збитковий фінансовий результат зріс у 2,3 рази, або на 68 млн.грн.; 37,5% підприємств спрацювали неефективно, проте їх частка скоротилась на 22,5 в.п.) та оптовою та роздрібною торгівлею; ремонтом автотранспортних засобів і мотоциклів (їх сума становила близько 95,1 млн. грн. збитку, тоді як у відповідному періоді

минулого року спрацювали із прибутковим фінансовий результатом на суму 7,7 млн. грн.; частка збиткових підприємств зростає на 6,3 в.п., становить 33,3%, а сума їх збитків зростає у 3,3 рази, або на 121,3 млн.грн. і склала 174,5 млн.грн.).

Також із збитками спрацювали підприємства які займаються: тимчасовим розміщенням й організацією харчування (збиток склав 1,8 млн.грн.і скоротився на 30,5%, або на 789 тис.грн., 50% збиткових підприємств (+10в.п.)).

При проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств області, можна відмітити основні чинники, що зумовлюють їх неефективну роботу:

1. Значні втрати від курсових різниць.
2. Технічно та морально застаріле обладнання у більшості суб'єктів господарювання різних галузей економіки, що призводить до збільшення витрат на його обслуговування.
3. Збільшення витрат за рахунок зростання цін на сировину, матеріали, комплектуючі, енергоносії та тарифів на перевезення вантажів, а також значних сум витрат за надання маркетингових послуг.
4. Низька завантаженість виробничих потужностей суб'єктів господарювання і в результаті спад обсягів виробництва та реалізації продукції, виконання робіт та послуг.
5. Неможливість реалізації виконання раніше укладених договорів у зв'язку із рядом економічних і політичних факторів, які негативно вплинули на виконання зобов'язань, згідно договорів закупівлі-продажу, а також припинення господарської діяльності ряду суб'єктів господарювання.
6. Наявність великих обсягів взаємних неплатежів (значні суми дебіторської та кредиторської заборгованості).
7. Реалізація основних засобів за ціною, нижчою ніж залишкова вартість.
8. Збільшення загальновиробничих витрат та значний дефіцит обігових коштів, покриття якого за рахунок короткотермінових кредитів в умовах фінансової та банківської кризи в Україні є проблематичним.
9. Відсутність дієвого механізму залучення інвестицій для діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки області.
10. Відсутність можливості реалізовувати продукцію у південні та східні регіони України в зв'язку із втратою частини споживачів продукції підприємств області із-за проведення там військових дій та окупації Криму.

Аналіз слабких і сильних сторін розвитку області дає можливість органам влади поряд з середньостроковими стратегічними цілями визначати короткострокові оперативні цілі - власне проекти, реалізація яких повинна, з одного боку, усунути слабкості регіону з одночасним посиленням його сильних сторін, а з іншого - скористатися сприятливими можливостями, які можуть виникнути завдяки дії зовнішніх сил, уникаючи загроз.

Наступний етап аналізу - встановлення ключових, взаємозв'язаних між собою сильних і слабких сторін з потенційними можливостями та загрозами подальшого розвитку Вінницької області. Стратегічні цілі визначаються залежно від взаємовпливу вибраних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища:

- використання сильних сторін і потенційних можливостей регіону;
- подолання слабких сторін області за рахунок зовнішніх можливостей;
- нейтралізація потенційних загроз за рахунок сильних сторін;
- радикальні стратегічні рішення при співпадінні слабких сторін регіону та наростанні зовнішніх загроз.

Сильні сторони розвитку області:

- географічне розташування, транзитний потенціал;
- наявність значних розвіданих запасів мінерально- сировинних ресурсів;
- значний потенціал для розвитку туристично - рекреаційної сфери;
- розвинуте транспортне сполучення та інфраструктура;
- потужний сільськогосподарський комплекс;
- високий рівень кооперації з переробними підприємствами;
- концентрація підприємств харчової промисловості;
- наявність конкурентоспроможних підприємств машинобудування, приладобудування, хімічної промисловості;
- зниження рівня забруднення навколишнього середовища;
- налагодження переробки вторинної сировини та відходів;
- наявність прикладів енергетичної диверсифікації виробництва;
- значний резерв енергетичних потужностей;

- позитивна динаміка росту малого та середнього бізнесу;
- позитивний досвід залучення інвесторів у регіон;
- стабільна та прогнозована суспільно-політична ситуація;
- наявність науково-інноваційного потенціалу;
- конкурентні умови залучення робочої сили до регіону;
- наявність розвинутої освітньої мережі ВНЗ.

Слабкі сторони розвитку:

- однобокий рівень розвитку інфраструктури бізнесу;
- технічна та моральна зношеність інфраструктури, в тому числі комунальної інфраструктури;
- значний моральний і фізичний знос обладнання та недостатня технологічна забезпеченість підприємств;
- нераціональне використання земельних (висока частка сільськогосподарських угідь та їх розораність) і водних ресурсів, недосконала система контролю за використанням земельного і водного фонду;
- значний рівень відтоку активних і кваліфікованих працівників за межі регіону в пошуках більш високих заробітних плат;
- слабо диверсифікована економіка.

Зовнішніми факторами є:

а) сприятливі можливості:

- зацікавленість зовнішніх інвесторів регіоном;
- наявність проведеної реструктуризації існуючих виробництв;
- розвиток інноваційних виробництв, зростання підприємств з високотехнологічними виробництвами;
 - формування кластерів переробної промисловості;
 - надання державної допомоги для диверсифікації надлишкових потужностей цукрової та спиртової галузей;
 - створення міжнародних транспортних коридорів на території області;
 - зростання внутрішнього попиту на окремі види продукції;
 - впорядкування земельних відносин на селі;
 - впровадження системи державної підтримки сільськогосподарських підприємств;
 - впровадження державних програм виробництва екологічно чистих продуктів харчування;
 - розвиток транскордонних економічних відносин;
 - наближення рівнів стандартів України до стандартів ЄС;
 - спрощення процедури отримання дозволів та ліцензій;
 - допомога міжнародних організацій з економічного розвитку;
- б) загрози:
 - політична та фінансова залежність від центру (централізації фінансових ресурсів), що обмежує можливості регіонального розвитку;
 - нераціональна державна регуляторна політика, що загрожує занепаду провідних галузей економіки Вінниччини;
 - зменшення абсолютного приросту прямих іноземних інвестицій;
 - недосконалість нормативної бази із регулювання інвестиційними процесами і недостатній захист прав інвесторів;
 - зростання цін на енергоресурси обмежує можливості розвитку традиційних секторів економіки області;
 - низький рівень управління державною власністю;
 - обмеженість фінансових ресурсів (відсутність дешевих кредитів), первинного капіталу;
 - відсутність стратегічних рішень щодо політики Ладижинської ТЕС;
 - зростання тіньового сектору економіки;
 - перешкоди щодо розвитку ринків сільськогосподарської продукції;

• інтеграція до міжнародних торгово- економічних структур і організацій, що несе загрози витіснення вітчизняного виробника закордонним.

На основі проведеного аналізу можна визначити ключові проблеми розвитку Вінницької області, які перешкоджають гармонійному розвитку регіону, а саме:

- високий ступінь зношеності основних фондів;
- обмеженість власних інвестиційних ресурсів підприємств для модернізації виробництва;
- висока питома вага зайнятих в неофіційному секторі економіки;
- недостатній рівень інноваційних технологій в аграрно - промисловому секторі економіки;
- слабо-диверсифікована економіка регіону;
- недостатня пропозиція робочих місць у сільській місцевості;
- значний рівень відтоку активних і кваліфікованих працівників за межі регіону в пошуках більш високих заробітних плат;
- нераціональне використання земельних ресурсів.

Політика регіонального розвитку в області реалізуватиметься за такими основними принципами:

- програмування: реалізація стратегії здійснюватиметься на основі взаємозв'язаних довгострокових стратегій, середньо- та короткострокових програм економічного і соціального розвитку області та міст і районів, цей принцип також передбачає щорічне планування необхідних витрат з бюджетів всіх рівнів;

- концентрації: у зв'язку з обмеженістю фінансових ресурсів під час виконання завдань, визначених цієї стратегією, ресурси будуть концентруватися на вирішенні стратегічних завдань, що відповідають пріоритетним напрямкам розвитку області та державним пріоритетам;

- синхронізації дій: передбачається узгодження пріоритетів та дій із центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо регіонального та місцевого розвитку;

- поляризованого розвитку: передбачається формування "трьох інвестиційно-промислових поясів" (20, 40, 70 км) розвитку області;

- збалансованого розвитку: застосування диференційованого підходу при вирішенні питань надання фінансової підтримки містам і районам з урахуванням їх потенціалу;

- партнерства: передбачається тісна співпраця між центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, суб'єктами господарювання в процесі реалізації стратегії, проведення моніторингу та оцінки виконання визначених завдань.

Наведемо пріоритетні напрями розвитку економіки області ("точки росту"). "Точкою зростання" для регіону є такий вид діяльності або сектор економіки або конкретний проект, розвиток якого забезпечує розвиток соціально-економічної системи регіону в цілому. Необхідно розглядати різні типи або "простори" зростання: зростання сировинного потенціалу; технологічне зростання; соціальний розвиток і зростання людського потенціалу, розвиток виробничого потенціалу, розвиток соціальної і виробничої інфраструктури, збільшення капіталізації регіональних активів. Однак, в кінцевому рахунку, різні типи зростання є умовою або передумовою подальшого зростання ВРП в регіоні і даний показник є одним з основних критеріїв ефективності або показником результативності активізації точок зростання в регіоні.

Зростання може здійснюватися на основі різних факторів або конкурентних переваг: на основі вдосконалення технології (зростання технологічного потенціалу), шляхом підвищення ресурсного потенціалу, на основі підвищення ефективності управління та інформаційного забезпечення, за рахунок підвищення якості людського потенціалу, транспортної інфраструктури тощо. Таким чином, "точки росту" характеризуються своєю "галузевою" приналежністю до певного виду діяльності, аспектом потенціалу, на основі якого здійснюється ріст і, нарешті, способом, яким здійснюється розвиток точки зростання.

В результаті дослідження структури та динаміки розвитку валового регіонального продукту Вінницької області за період з 2001 по 2010 рік було визначено, що закладені у цей період темпи зростання економіки Вінницької області дозволяють прогнозувати подальше зростання за всіма видами економічної діяльності на період до 2020 р.

Висновки та пропозиції

1. Вінницький регіон - розвинений промислово-аграрний, науково- виробничий, культурно-освітній центр України та Поділля, де створені умови для якісного рівня життя громади,

шляхом інноваційного розвитку економічного потенціалу і створення позитивного інвестиційного клімату.

2. Метою Стратегії регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року є підвищення якості життя та добробуту населення на основі зростання конкурентоспроможності економіки області, впровадження інноваційно-інвестиційної моделі сталого розвитку на сучасній технологічній основі, комплексного економічного і соціального розвитку міст, районів, селищ і сіл області.

3. Основними точками зростання економіки Вінниччини повинні стати наступні галузі:

- Сільське господарство, мисливство, лісове господарство.
- Переробна промисловість.
- Сфера торгівлі, сервісу та побутового обслуговування.

Фактично мова йде про сталий розвиток галузей спеціалізації Вінниччини, які й надалі зберігатимуть високі темпи економічного росту.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Панухник О. В. Методичне забезпечення стратегічного планування в регіонах України // Актуальні Проблеми Економіки. - 2011.- № 1(91). - С. 152 -157.
2. Пушкар З. Стратегічне планування регіонального розвитку [Електронний ресурс] / З. Пушкар, Б. Пушкар // Наука молода: минуле, сучасне, майбутнє. - 2008. - Вип. 13. - С. 100-105.
3. Томарева-Патлахова В.В. Стимулювання інноваційно-технологічного розвитку регіонів [Текст] / В. В. Томарева-Патлахова // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво: наук.-вироб. журн. - 2012. - N 2. - С. 196-201.
4. Чужиков В. І. Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія : [монографія] / В. І. Чужиков. — К. : КНЕУ, 2008. — 272 с.
5. www.vin.gov.ua
6. www.vn.ukrstat.gov.ua